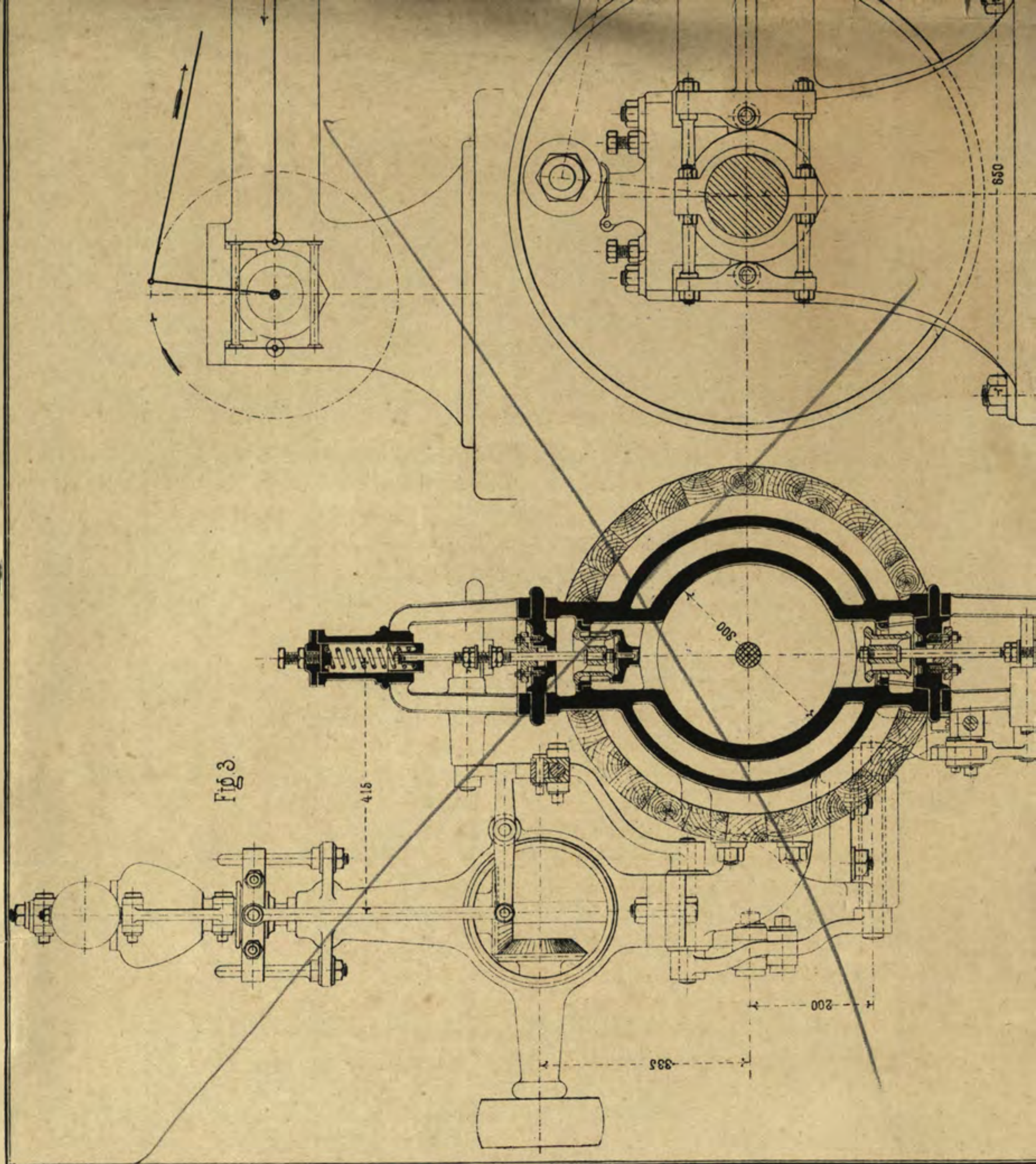
Kopja listu istotnego do przyjaciela..

http://rcin.org.pl

XVIII. 2. 642
http://rcin.org.pl

Chojecki

Bibl. im. J. J. Michalskich
Ze zbiorów

KOPIA LISTU ISTOTNEGO DO PRZYIACIELA, PISANEGO.

Z Uwagą nad Przeciwnikami Konstytucyi Trzeciego Maia, i nad samą Konstytucya.

W wielu okolicznościach nie tyczących się Rządu Politycznego, gdy z tobą kochany moy Przyiacielu korrespondnię, przyimiesz i teraźnieyszą odemnie odezwę, z równym ukontentowaniem, iak zwykłeś szacunkiem nie naruszoney między nami Przyiaźni wszystkie przyimować. Znamy obydwa doskonale szczęścia i nieszczęścia doświadczenie, gdy od czasu śmierci Augusta III. różnych Przemian i Awantur świadkami bydź możem, a na ostatek niewola nasza w Moskwie, w którey lat ośm zostawaliśmy, dała nam zupełnie poznać Możnowładzcow Intrygę, Narod zwodzącą. Posłałem ci Xiążeczkę w Roku przeszłym przezemnie wydaną pod Tytułem: *Pamięć Dzieł Polskich*, która ci Przypominać będzie zawsze nieszczęścia nasze i niewolą. Przyimiy tę za naydowodnieyszą ściśley między nami przyiaźni Assekuracyą.

Teraz ci donoszę, że o Konstytucyi Trzeciego Maia wypadłey różnych zdań, rożne zachodzą Uwagi i rozumowania. Pisałeś do mnie z Lwowa, żebym ci doniosł co o niey myślą i mowią niektórzy, niemniey żądałeś abym i ia sam moie ci w tym partykularne otworzył zdanie. Przyznam się, że

A

XVIII. 2. 642

http://rcin.org.pl

o tak wielkich rzeczach rozumować nię zdołam, a odpisać ci o niey co rozumiem, inaczey nie potrafię, iak tylko zdami się i widzimi się, i to po prostu.

Lubo wielu bardzo i prawie część naywiększa Narodu przyięła tę Konstytucyą z niewymownym ukontentowaniem, zostaie iednak część nieiaka Malkontentow, którzy ią nie cierpią, i przyiąć niechcą. A to Duchem dawnego Możnowładztwa, którym od wieku napoieni, żałuią dawnego Despotyzmu wyuzdaney wolności, która niewymownie ciemiężyła słabszych. Prywata ich po mimo własne dobro Oyczyzny z złością połączona, dała wpływ Sąsiaduiącym Mocarstwom do Kraiu Polskiego, ażeby ten zniszczyć, zubożyć, zabrać, rozerwać, i do ostatniey Narod przywieść ochydy.

Pamiętasz Przyiacielu, gdy ten Związek Konfederacyi w którym zostawaliśmy, nazywano Swiętym, a na obronę Oyczyzny, iak na Lep nas zwabiano, a potym wprowadziwszy nas w niewolą zagraniczną, zapomnieli o nas, że do tych czas, do 5000. Polakow tam się pozostało. Wypuszczeni byli wszyscy Turcy, Tatarowie, Mołdawcy, Hruzińcy, co do iednego, naszych zaś Polakow tyle wypuszczono ile się im podobało. Poznaliśmy zatym nieraz rozmawiaiąc z sobą, że to nie był Interess Oyczyzny. Ale Interess Możnowładzcow, których zawistne Krolowi Panowanie było powodem do uczynienia rozruchow tych, które Kray Polski i Narod do nayniesczęśliwszego przywiodły upadku, nas samych z tobą do wielkiego ubostwa, udaymy się teraz do tych którzy nas do tego przywiedli po nadgrodę, a obaczysz, że ci którzy nas przedtym poważali dla swego Interessu, teraz nam i Wstępu na Prog do swey Izby niedopuszczą. Ci to byli, którzy ani na zgubę Oyczyzny, ani Narodu, ani na swą własną, żadney nie zostawili Uwagi ślepo idąc za swym przedsięwzięciem, aby tylko dogodzić złościom swym, i naylepszemu szkodzić Krolowi, którego

http://rcin.org.pl

Opatrzność dała Narodowi, i ktòrego rozum i cnoty dały się iuż poznać zupełnie Ludowi, a Bog chcąc uwieńczyć skronie skłonił iego serca Narodu, że wszyscy teraz iak pod Oycowskie poddaią się skrzydła. Bog tego Monarchę chciał mieć dla Narodu w tym czasie, kiedy wyuzdana wolność Możnowładzcow, przemoc onych w sądownictwie, i zaboystwa odważne bez boiaźni, wołały o gwałt Rządu poprawy, i dla tego to Bog Wszechmogący dał nam Krola tego w tym czasie kiedy nam naypotrzebnieyszy bydź zdaie się. *Et quis novit, utrum non id circo ad Regnum veneris, ut in tali Tempore parareris.*

Jakże nie mam z słodkim ukontentowaniem przyimować tę Konstytucyą, która temu wszystkiemu złemu uczyniła tamę, powiadaią że iest narzucona, że tylko dziesiątą częścią Narodu wsparta, niech będzie i tak, dosyć że iest dobra.

Nie wiele Kray miałby ztąd pożytku gdyby co złego choć i iednomyślnością ustanowiono.

Piszesz do mnie, że Ludzie światli Wielcy i Mądrzy zagranicą przeciw tey Konstytucyi robią iakowąś Intrygę, ia cię się pytam czy nie chcą podobnego zrobić zamieszania, iak dawniey, z zgubą ostatnią Kraiu: Sparzeni obydwa iesteśmy, upewniam, że ani mnie, ani WPana żadna Intryga do Konfederacyi nie pociągnie.

W Nalepie w którym z nienacka przydzie,
Ze swey wolności uwieznąć z stratą,
Skrzydełka ptaszek zostawia w bidzie,
Ale na wolność powraca za to,
Pioreczka które traci w ulgnieniu,
Po krotkim czasie nabywa znowu,
A ostrożnieyszy po doświadczeniu,
Od zdradliwego zmyka połowu.

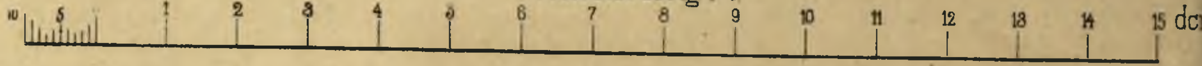
A 2

Dostało mi się czytać Listy od niektórych Panow za Granicą znayduiących się tu do Polski przesłane, w których wyczytuie wielką niechęć przeciwko Konstytucyi Trzeciego Maia wypadłey. A z prywatnych wiadomości słyszeć mi się dało, że dla iakowegoś Woyska Zagranicznego w Dubnie, czyli koło Dubna wiele kwater zapisano, które posiłkować ma zniszczeniu wzmiankowaney Konstytucyi, śmiech mię ogarnął, względem takowego uprzedzenia, bo łatwo o kwatery, gdy Woysko przyidzie, kwatery iuż dawno są, a Woyska nie masz. Pisałbym więcey do ciebie, ale cię długim nie chcę zatrudniać czytaniem. Bądź zdrow, ia z dawnym dla ciebie zostaię szacunkiem, i nie odmiennym przywiązaniem.

Karol Lubicz Chojecki.
mpp.

Ze zbiorów Inst. I. J. Michalskich
XVIII. 2. 642
3414
http://rcin.org.pl

Maßstab zu Fig 1-3

Maßstab zu Fig 5-7

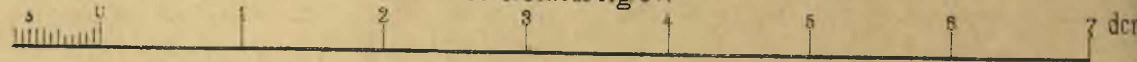

Fig 6.

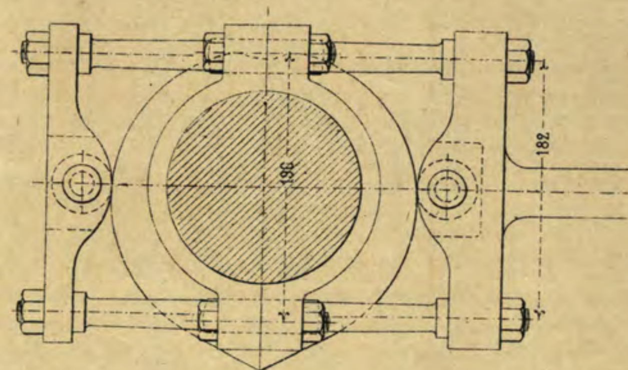
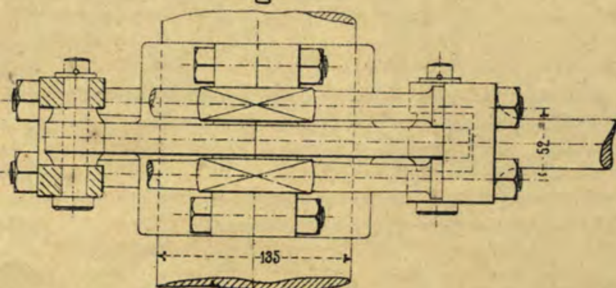
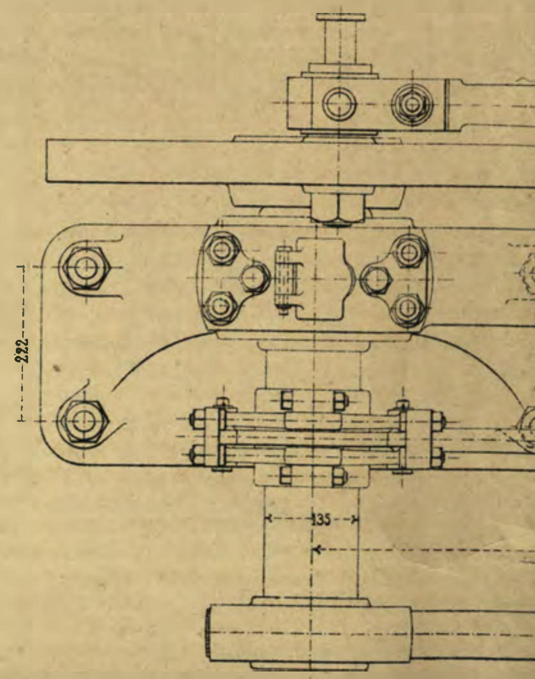

Fig 7.

http://rcin.org.pl

F
XVIII.2.642

http://rcin.org.pl